

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΤΟΥ Χ. ΦΛΩΡΑΚΗ Α' Γραμματέα τῆς ΚΕ τοῦ
ΚΚΕ γιά τή συνεργασία τῶν δημοκρατικῶν
δυνάμεων, τίς Βάσεις, τήν ΕΟΚ, τόν
«Εὐρωκομμουνισμό»

ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΕ

Ἡ Συνέντευξη αὐτή δόθηκε ἀπό τόν Χ. ΦΛΩΡΑΚΗ στή
ἐφημερίδα «Ἐλευθεροτυπία» στίς 17 - 18 Αὐγούστου 1977.

1. ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχουμε τὰ τρία τελευταία χρόνια περισσότερο ή λιγότερη δημοκρατία σέ σύγκριση με άλλες περιόδους; Διώκονται τὰ μέλη και οί όπαδοί του ΚΚΕ για τις ιδέες τους; Άν ναί, με ποιους τρόπους; Θεωρείτε όριστική ή μεταβατική την άναγνώριση του κόμματος;

ΑΠΑΝΤ.: Είναι γνωστό ότι δημοκρατία γενικά και άφηρημένα δε σημαίνει τίποτα. Η δημοκρατία έχει πάντα ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο. Για να εκτιμήσει κανένας την ούσία και τό είδος της δημοκρατίας πρέπει να βάζει τό έρώτημα «Δημοκρατία για ποιόν;» Και της πιό σύγχρονης άστικης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας ή ούσία είναι ή εξασφάλιση της εξουσίας και των προνομίων της άρχουσας τάξης. Καί όταν ή κοινοβουλευτική δημοκρατία δεν είναι σέ θέση να εξυπηρετήσει τό σκοπό της, δηλαδή τή διατήρηση της εξουσίας των λίγων προνομιούχων, τότε δε διστάζει να παραχωρήσει την θέση της στην άνοιχτή και ώμή δικτατορία. Κάτι παρόμοιο συνέβηκε στην Ελλάδα τό 1967.

Άν παρουσιάζονται μεταβολές, αν έχουμε, «περισσότερη ή λιγότερη» δημοκρατία αυτό είναι άποτέλεσμα της καθημερινής πάλης των εργαζομένων ενάντια στους περιορισμούς και για την διεύρυνση των δημοκρατικών ελευθεριών καθώς επίσης άπαιίτηση των γενικότερων κοινωνικο-οικονομικών εξελίξεων.

Ναί, σήμερα ύπάρχει «περισσότερη δημοκρατία» σέ σχέση με εκείνη πριν του '67. Το κύριο στοιχείο της είναι ή άναγνώριση της νόμιμης εμφάνισης και δράσης του ΚΚΕ.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αυτή ή «περισσότερη δημοκρατία» δεν αλλάζει καθόλου την ούσία του σημερινού καθεστώτος που είναι επίσης ή εξασφάλιση της κυριαρχίας και των προνομίων των μονοπωλίων. Δεν άναιρεί ότι ή σημερινή «περισσότερη δημοκρατία» δεν είναι δωρεά της «άρχουσας τάξης» αλλά άναγκαστική παραχώρησή της στην πάλη του ελληνικού λαού ενάντια στή δικτατορία και για τή δημοκρατία.

Άπόδειξη ότι ή άρχουσα τάξη μέσω της κυβέρνησης της «Νέας Δημοκρατίας» προσπαθεί να πάρει πίσω ό,τι άναγκάστηκε να παραχωρήσει με την πτώση της δικτατορίας. Σήμερα ή κυβέρνηση της «Νέας Δημοκρατίας» κτίζει ένα καθεστώς άυταρχικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας με εκδηλώσεις άστυνομικού κράτους.

Ο άρχηγός της ΕΔΗΚ κ. Μαύρος θερμός θιασώτης και ύποστηρικτής της άστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, τό χαρακτήρισε «δικτατορικό καθεστώς με κοινοβουλευτικό μανδύα». Άπόδειξη ακόμα είναι και ή δική σας έρώτηση αν θεωρώ «όριστική ή μεταβατική την άναγνώριση του κόμματος».

Η ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΚΕ ΚΑΤΑΧΤΗΘΗΚΕ

Όσον άφορά τή νομιμότητα του κόμματός μας, αυτή δεν χαρίστηκε. Επιδλήθηκε από τὰ πράγματα, από την ίδια διάταξη των πολιτικών

δυνάμεων που διαμορφώθηκε στή διάρκεια της δικτατορίας και τον πρωτοπόρο ρόλο των κομμουνιστών στο άντιδικτατορικό άντιιμπεριαλιστικό κίνημα του λαού και της νεολαίας. Έμεις ξέρουμε καλά ότι ή νομιμότητα αυτή που πετύχαμε δεν μπορεί παρά να είναι πάντα σχετική, μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού καθεστώτος. Ότι ή άρχουσα τάξη έχει πάντα στο νοῦ της πώς να μάς περιορίσει ή να μάς άφαιρέσει τὰ νόμιμά μας δικαιώματα.

Όστόσο, θεωρούμε ότι όσο τό κόμμα μας κερδίζει έδαφος μέσα στο λαό αυτό θα γίνεται έλο και πιό δύσκολο. Έμεις τή νομιμότητά μας τή στηρίζουμε στους άγώνες μας, στην άγάπη και συμπάθεια της εργατικής τάξης και όλου του εργαζόμενου λαού.

Η άρχουσα τάξη παρ' ότι άναγκάστηκε να νομιμοποιήσει τό ΚΚΕ δεν εγκατέλειψε στο έλάχιστο τις άντικομμουνιστικές της επιδιώξεις. Προσπαθεί πάντα με άνοιχτή ή καλυμμένη βία, με την προμοκρατία να κρατήσει τό κόμμα μας στο περιθώριο της πολιτικής ζωής, να τό «βάλει στή γωνιά».

Προσπαθεί με κάθε τρόπο να έμποδίσει τή διάδοση των ιδεών και της πολιτικής του. Διατηρεί τό καθεστώς των φακέλων — τώρα τους μεταβάπτισε σέ «καρτέλλες» — τὰ γνωστά πιστοποιητικά νομιμοφροσύνης, τή θεωρία και πρακτική των «έθνικώς σκεπτομένων», κάνει επιλογή στην έπαναπατρισμό των πολιτικών προσφύγων με βάση την πολιτική τους τοποθέτηση.

Στα δυό τελευταία χρόνια ο άριθμός των μελών του ΚΚΕ και της ΚΝΕ που έχουν συλληφθεί από την άστυνομία γιατί κολλούσαν άφίσσες ή πωλούσαν τὰ έντυπα του κόμματος, ά ν έ ρ χ ε τ α ι σ έ π ο λ λ έ ς έ κ α τ ο ν τ ά δ ε ς. Σε δεκάδες άνέρχεται ο άριθμός αυτών που ξυλοκοπήθηκαν από άστυνομικά όργανα ή έπεσαν θύματα τραμπουκισμών. Όστόσο, στις σημερινές συνθήκες αυτές οι έέργειες φέρνουν τό αντίθετο άποτέλεσμα απ' αυτό που επιδιώκουν οι έμπνευστές τους. Αυτά ξάγουν την άγωνιστικότητα των κομμουνιστών και την πίστη τους ότι ή ύπόθεση για την όποία άγωνίζονται είναι δίκαιη και τελικά θα νικήσει.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

2. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τή συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων ύστερα από τις τελευταίες εξελίξεις. και, κυρίως την άναγγελία του ΠΑΣΟΚ ότι κατεβαίνει μόνο στις εκλογές; Άποκλείετε τό ένδεχόμενο έκλογικής σύμπραξης του ΚΚΕ με άλλα κόμματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Άσφαλώς θα έννοείται τή συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων στο επίπεδο πολιτικών κομμάτων και συγκεκριμένα των κομμάτων που άντιτίθενται στην πολιτική της κυβέρνησης της «Ν. Δημοκρατίας» και τάσσονται ύπέρ μιας άλλης πολιτικής σέ όφελος της δημοκρατίας. Οι τελευταίες εξελίξεις, καθώς και ή γνωστή θέση του ΠΑΣΟΚ, μπορεί να έπηρεάζουν τις δυνατότητες πραγματοποίησής της, την τέτια ή τέτια έκτασή της, τους στόχους της, όχι όμως και την άναγκαιότητά της. Η άνάγκη για τή συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων δεν

καθορίζεται από τη θέληση των κομμάτων, αλλά από την αντικειμενική πολιτική πραγματικότητα. Τα κόμματα δεν καθορίζουν αυτή την ανάγκη, αλλά ανταποκρίνονται σ' αυτήν ή όχι. Και η στάση τους ανάλογα κρίνεται από το λαό.

Οι τελευταίες εξελίξεις, τη συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων την κάταν πιδ επιταχτική.

Τι λέει η σημερινή πολιτική πραγματικότητα; Η κυβέρνηση της «Ν. Δημοκρατίας» όχι μόνο δεν αντιμετώπισε — φυσικά στα πλαίσια της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας — τα βασικά προβλήματα του τόπου μας, όπως το θέμα της αμερικανικής επικυριαρχίας, του εκδημοκρατισμού της κοινωνικοπολιτικής ζωής, το θέμα της οικονομικής ανακούφισης των εργαζομένων κ.ά., αλλά αντίθετα τα εξυγε. Φτάνει κανένας να σημειώσει την τελευταία συμφωνία για τις δάσεις που δυναμώνει την αμερικανική επικυριαρχία, την αντιμετώπιση των προβλημάτων της Κύπρου και του Αιγαίου στα πλαίσια των αμερικανικών στρατηγικών συμφερόντων, την πολιτική της λεγομένης λιτότητας, τη διατήρηση σε κρίσιμους τομείς του κρατικού μηχανισμού συνεργατών ή νοσταλγών του χουνταφασιστικού καθεστώτος, την ανάπτυξη προμοκρατικής δραστηριότητας σε βάρος των προοδευτικών δυνάμεων αντιδημοκρατικές ενέργειες στα συνδικάτα κ.ά.

ΚΟΙΝΟ ΑΙΤΗΜΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τέλος με τον εκλογικό νόμο που επέβαλε, αποβλέπει στη διατήρηση της κυβερνητικής εξουσίας, ανεξάρτητα από την πραγματική θέληση του λαού. Έτσι προβάλλει το καινού αίτημα για μια άλλη πολιτική. Το κάθε κόμμα της δημοκρατικής αντιπολίτευσης προβάλλει τη δική του πολιτική, το δικό του πρόγραμμα για το τι και σε ποιά έκταση πρέπει ν' αλλάξει σήμερα. Το ΚΚΕ, σαν παράδειγμα, προβάλλει την πολιτική εκείνη που μπορεί ν' απαλλάξει ριζικά τη χώρα από την υπεριαλιστική εξάρτηση, από την κυριαρχία των μονοπωλίων και να θεμελιώσει μια πραγματική δημοκρατία. Και κάνει ότι μπορεί για να συγκεντρωθεί ή πλειοψηφία του λαού γύρω από την πολιτική αυτή. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι μένει αδιάφορο μπροστά και στις πολιτικές κατευθύνσεις των άλλων δημοκρατικών κομμάτων, που βεβαίως, δεν αντιμετωπίζουν ριζικά τα προβλήματα που καταδυναστεύουν το λαό, αλλά η γενική τους κατεύθυνση μπορεί να προωθήσει τη λύση τους, αφήνει ανοιχτό το δρόμο προς την πρόοδο. Μια τέτοια κατεύθυνση πρέπει λογικά να είναι κοινό σημείο συνεργασίας για όλα τα δημοκρατικά κόμματα, αστικά και μη που αντιτίθενται στην πολιτική της κυβέρνησης της «Νέας Δημοκρατίας» και που ζητάνε άλλη πολιτική. Μια τέτοια κατεύθυνση μπορεί να εφαρμοστεί και άμεσα μάλιστα γιατί ήδη συγκεντρώνει υπεροχή δυνάμεων σε σχέση με το κόμμα της «Νέας Δημοκρατίας».

Χωρίς αμφιβολία οι δυνάμεις αυτές, με τη συνεργασία τους στη βάση αυτής της πολιτικής κατεύθυνσης, μπορούν ν' αφαιρέσουν την κυβερνητική εξουσία από το κόμμα αυτό.

ΤΟ ΚΚΕ ΕΤΟΙΜΟ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ

Μ' αυτή την έννοια είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε, βεβαίως και

εκλογικά, με τα άλλα κόμματα της δημοκρατικής αντιπολίτευσης για να αφαιρεθεί ή κυβερνητική εξουσία από το κόμμα της «Νέας Δημοκρατίας» για μια κυβέρνηση εθνικής αυτοτέλειας και δημοκρατίας, στη βάση ενός ελάχιστου προγράμματος που θα προωθεί τον εκδημοκρατισμό της δημοσίας ζωής, το θέμα της οικονομικής ανακούφισης των εργαζομένων και της αντιμετώπισης του προβλήματος της αμερικανικής κηδεμονίας. Το ΚΚΕ δεν άγνοει πώς μεγάλα ζητήματα χωρίζουν τις πολιτικές δυνάμεις, όπως το θέμα του ΝΑΤΟ, της ένταξης στην Κοινή Αγορά και άλλα.

Αυτά όμως δεν εμποδίζουν καθόλου τη συνεργασία πάνω σ' ένα ελάχιστο πρόγραμμα, για τον απλούστατο λόγο ότι η εφαρμογή αυτού του ελάχιστου προγράμματος δεν μπαίνει εμπόδιο στην προώθηση της λύσης των παραπάνω προβλημάτων, ούτε δεσμεύει τις δυνάμεις, που συνιστούν τη συνεργασία, στους ευρύτερους στόχους και επιδιώξεις τους.

Είναι φανερό ότι αυτή η «άλλη πολιτική» που ζητάει ο λαός σήμερα έστω και αυτό το ελάχιστο πρόγραμμα, δεν μπορεί να βρει πραγματώτη μόνο από τη συνεργασία των πολιτικών δυνάμεων της ΕΔΗΚ και του ΠΑΣΟΚ, όπως επιζητούν ορισμένοι παράγοντες, για το λόγο ότι η συνεργασία αυτών μόνο των δυο κομμάτων και με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο δεν μπορεί να οδηγήσει στην αφαίρεση της κυβερνητικής εξουσίας από το Κόμμα της Ν.Δ. Άλλω και αν αυτό γινόταν, καμιά εγγύηση δεν θα υπήρχε για την εφαρμογή αυτού του προγράμματος — φυσικά μέσα στα πλαίσια του γνωστού κατεστημένου αφού δεν θα συμμετείχαν στη συνεργασία οι πιδ ζωντανές και προοδευτικές δυνάμεις της ελληνικής κοινωνίας.

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΚΕ ΚΑΙ ΚΚΣΕ

3. ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι όμοιμη και ισότιμη ή συνεργασία των ΚΚΕ και ΚΚΣΕ; Υπήρξαν περιπτώσεις, τα τρία τελευταία χρόνια, που διαφώνησαν; Αν ναι, ποιές; Σχολιάστε, παρακαλούμε, την άποψη που τόσο συχνά διατυπώνεται από τη Δεξιά και τους αναθεωρητικούς, ότι το ΚΚΕ είναι το μόνο «δυτικό» ΚΚ που «έξαρτιέται απόλυτα από τη Μόσχα».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι σχέσεις ανάμεσα στο ΚΚΕ και το ΚΚΣΕ είναι οι ίδιες σχέσεις ισότητας που διέπουν τις σχέσεις όλων των Κομμουνιστικών Κομμάτων και των μικρών και των μεγάλων. Σχέσεις απόλυτης ισότητας. Βέβαια, οι Έλληνες κομμουνιστές, όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των κομμουνιστών όλου του κόσμου τρέφουν πάντα βαθιά εκτίμηση και σεβασμό προς το Κόμμα του Λένιν, που όφειλεται στο γεγονός ότι το ΚΚΣΕ βρίσκεται σήμερα στο πιο προχωρημένο σημείο της ιστορικής πορείας της ανθρωπότητας, αντιμετωπίζοντας και λύνοντας προβλήματα που ή δική μας κοινωνία θα τα βρει ίσως, μπροστά της, ύστερα από χρόνια, αλλά και διαθέτει μια τεράστια πείρα και συμβολή στους μέχρι σήμερα ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες της ανθρωπότητας.

Δεν νομίζω πώς είναι ή διαφωνία, αυτή που αποδείχνει την ύστεριμία και ανεξαρτησία ενός κόμματος. Αν για να πιστοποιήσουμε την ανε-

ξαρτησία μας απέναντι στο ΚΚΣΕ και να αποσπάσουμε κάποιο πιστοποιητικό «καλής διαγωγής» από την άρχουσα τάξη, πρέπει γιτ και καλά να διαφωνήσουμε μαζί του, αυτό θα σήμαινε πλήρη παραμόρφωση της έννοιας της ανεξαρτησίας. Αυτό δεν θα ήταν απόδειξη ανεξαρτησίας, αλλά προσφορά στην άρχουσα τάξη. Χώρια που και να διαφωνήσουμε έμεις οι οί κομμουνιστές, ξέρουμε να συζητούμε μεταξύ μας τις διαφωνίες μας σε διμερείς και πολυμερείς συναντήσεις και δεν τις κάνουμε θέμα «κουτσομπολιού» του άστικου Τύπου προς μεγάλη χαρά των αντιδραστικών δυνάμεων. Όσον αφορά την κατηγορία «περί απόλυτης εξάρτησης από τη Μόσχα», αυτή δεν είναι καινούργια, ούτε πρωτότυπη. Την ίδια κατηγορία αντιμετώπιζον στη χώρα τους και τ' άλλα ΚΚ. Και όχι μόνο το ΚΚΕ.

Βλέπετε, όπως λέει ο Λένιν, για την άρχουσα τάξη μιας χώρας πάντα οι κομμουνιστές των γειτονικών χωρών είναι οι «καλοί κομμουνιστές» ενώ οι κομμουνιστές της δικής της χώρας είναι οι «κακοί». Όμως η ανεξαρτησία και ο έθνικός χαρακτήρας ενός κόμματος, αποδειχεται στην πράξη: μέσα στους αγώνες του έθνους και του λαού. Το ΚΚΕ απόδειξε τον βαθύτατο έθνικό και πατριωτικό του χαρακτήρα, στην υπεράσπιση των συμφερόντων της εργατικής τάξης και όλων των εργαζομένων, στους πολύχρονους και πολυαίμακτους αγώνες του για τη λευτεριά και την ανεξαρτησία της χώρας με αποκορύφωμα τον αναχιτλερικό αγώνα.

Τόν αποδείχνει και σήμερα στους καθημερινούς αγώνες για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και την προκοπή του τόπου. Αυτή είναι η καλύτερη απάντηση στους απόγοντες των έθνικών αγώνων και στους σημερινούς συμβιβαστές.

Η ΑΡΧΟΥΣΑ ΤΑΞΗ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

4. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τις σχέσεις της Ελλάδας με το ΝΑΤΟ. Θεωρείτε τὰ γυμνάσια με τον 6ο Στόλο και το ΝΑΤΟ σαν «έργω» επάνοδο στο στρατιωτικό σκέλος της συμμαχίας; Νομίζετε ότι η επάνοδος εξυπηρετεί το έθνικό συμφέρον; Αν όχι, γιατί όχι; Θα προτιμούσατε μια Ελλάδα αδέσμευτη, ανεξάρτητη; Πώς σ' αυτήν την περίπτωση, θα διασφαλίσαμε την άμυνά μας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η συμμετοχή της Ελλάδας στα νατοϊκά γυμνάσια αποτελεί μεθόδευση και προώθηση της όρυστικής επανένταξης της χώρας στο ΝΑΤΟ — αυτό και τὰ μικρά παιδιά τὸ καταλαβαίνουν, μὰ δεν τὸ κρύβουν ούτε οί ίδιοι οί Ἀμερικάνοι. Αυτή τή συμμετοχή, δηλαδή, τήν ουσιαστική επανένταξη, προσπάθησε να τήν εμφανίσει σαν «έθνικά αναγκαία και ωφέλιμη». Αυτό δεν είναι αλήθεια. Το ΚΚΕ ήταν τὸ πρώτο κόμμα που διακήρυξε από τήν πρώτη στιγμή ότι η ένταξη της Ελλάδας στον επιθετικό στρατιωτικοπολεμικό συνασπισμό του ΝΑΤΟ δεν εξυπηρετεί τὰ έθνικά μας συμφέροντα, αλλά τὰ συμφέροντα των ΗΠΑ και των άλλων ιμπεριαλιστών. Σήμερα η πλειοψηφία του ελληνικού λαού, καθώς και μιά σειρά άλλες πολιτικές δυνάμεις έχουν ταχθεί κατά του ΝΑΤΟ.

Η στρατιωτικοφασιστική δικτατορία και η τραγωδία της Κύπρου έδειξαν και στους πιο δύσπιστους ότι τὸ ΝΑΤΟ όχι μόνο δεν έγγυάται τήν προστασία των έθνικών μας συμφερόντων, αλλά αποτελεί και μέσο για τήν υποδούλωση της χώρας στα σχέδια των αμερικανονατοϊκών ιμπεριαλιστών. Η Ελλάδα έχει ανάγκη μιά αδέσμευτη πολιτική έθνικής ανεξαρτησίας, δίχως τὰ δεσμά του ατλαντισμού και της υποτέλειας. Ορισμένοι θάξουν τὸ παραπλανητικό ερώτημα πὼς θα μπορέσουμε να επιδιώσουμε έξω από συνασπισμούς, πὼς θα διασφαλίσουμε τήν άμυνά μας κλπ. Αλήθεια, από ποιόν κινδυνεύουμε; Από ποιόν θα μὰς προστατέψει τὸ ΝΑΤΟ; Τὸ σίγουρο είναι ότι η χώρα μας απειλήθηκε από μέλος του ΝΑΤΟ και ότι η μέχρι σήμερα συμμετοχή μας στο ΝΑΤΟ δεν μὰς εξασφάλισε καθόλου τήν άμυνά μας.

Για μὰς τὸ ζήτημα δεν είναι αν μπορεί κανείς να ζήσει ανεξάρτητος. Αυτό τὸ έχουν αποδείξει μιά σειρά χώρες. Τὸ ζήτημα είναι αν θέλει να είναι ανεξάρτητος. Και η άρχουσα τάξη που τὰ συμφέροντά της συνδέονται στενά με εκείνα των διεθνῶν μονοπωλίων και του ιμπεριαλισμού και που σήμερα κύριος εκφραστής των συμφερόντων της είναι η κυβέρνηση της «Ν. Δημοκρατίας» απόδειξε όχι μόνο σήμερα, αλλά εδώ και πολλά χρόνια ότι δεν θέλει, φοβάται τήν πραγματική ανεξαρτησία. Επειδή η έθνική ανεξαρτησία θα σημάνει και περισσότερη δημοκρατία και προώθηση του ρόλου των λαϊκών μαζών στη δημόσια ζωή. Και έχει καταδικάσει και τήν Ελλάδα να είναι εξαρτημένη από τους ιμπεριαλιστές και τὸ ΝΑΤΟ.

ΕΘΝΙΚΑ ΑΣΥΜΦΟΡΗ Η ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΟΚ

5. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τις σχέσεις της Ελλάδας με τήν ΕΟΚ; Νομίζετε ότι «σπεύδει» η Κυβέρνηση να μὰς έντάξει; Ότι δεν θάπρεπε να ένταχτούμε καθόλου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εφόσον στην ΕΟΚ κυριαρχούν τὰ μονοπώλια, δεν βλέπουμε τίποτα τὸ καλὸ για τή χώρα μας. Τ' αποτελέσματα της ένταξης κάθε άλλο παρά μείωση του χάσματος θα είναι ανάμεσα στην Ελλάδα και τις αναπτυγμένες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, όπως προπαγανδίζουν όρισμένοι. Τήν ένταξη στην ΕΟΚ τή θεωρούμε έθνικά ασύμφορη.

Ποιες θα είναι κατά τή δική μας εκτίμηση οί βασικές επιπτώσεις από τήν ένταξη στην ΕΟΚ; Αφανισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ένταξη της διαδικασίας συγκέντρωσης και συγκεντρωποίησης του κεφαλαίου κάτω από τον έλεγχο των ξένων, επιτάχυνση του περάσματος των βασικών κλάδων της οικονομίας μας στα χέρια του ξένου μονοπωλιακού κεφαλαίου, έξοντωτικός συναγωνισμός στα άγροτικά μας προϊόντα στις συνθήκες της αναχρονιστικής δομής της άγροτικής μας οικονομίας.

Ορισμένοι ισχυρίζονται ότι η Ελλάδα οδηγείται σε αδιέξοδο αν δεν ένταχθει στην ΕΟΚ. Προφανώς, έχουν υπόψη τους τή σημερινή οικονομική πολιτική που πραγματικά οδηγεί τή χώρα σε αδιέξοδο.

Εμείς, όμως, όταν ζητάμε να μην ένταχθει η Ελλάδα στην ΕΟΚ, δεν έγνωσμε να συνεχιστεί η σημερινή οικονομική πολιτική. Ζητάμε ν' αλλάξει ριζικά η πολιτική. Να εφαρμοστεί μιά άλλη οικονομική πολιτική.

κή που θα περιορίζει την άσυδοσία των γτόπιων και ξένων μονοπωλίων και θα βάλει τις βάσεις για μια σχεδιασμένη οικονομική ανάπτυξη προς όφελος του λαού και του τόπου.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ

6. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τις σχέσεις της Ελλάδας με τις ΗΠΑ; Νομίζετε ότι είναι πραγματική ή φαινομενική ή αναθεώρηση του καθεστώτος που διέπει τις αμερικανικές βάσεις στη χώρα; "Ότι οι βάσεις συνιστούν άπειλή κατά της ασφάλειας της ΕΣΣΔ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ζήτημα πρέπει να το δούμε κάτω από το φως της ελληνικής συμφωνίας που μονογραφήθηκε ύστερα από μια περίοδο μυστικών διαπραγματεύσεων που στη διάρκειά τους διευρύνονταν μυστικά και ενισχύονταν με νέα υλικά μέσα και προσωπικό οι έδω αμερικανικές βάσεις. Το ίδιο το σχέδιο της νέας συμφωνίας αναφέρει ότι θα παρέχονται σε όρισμένες «ελληνικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις» ευκολίες στις αμερικανικές ενοπλες δυνάμεις. Το γεγονός ότι δεν ανακοινώθηκε συγκεκριμένα ο αριθμός αυτών των «εγκαταστάσεων» δημιουργεί την υπόνοια ότι προβλέπεται ή επέκταση των αμερικανικών βάσεων. Η τουλάχιστον αφήνεται ανοιχτός ο δρόμος και γι' αυτό. Είναι φανερό ότι η αναθεώρηση του καθεστώτος των βάσεων γίνεται όχι προς την κατεύθυνση του περιορισμού τους, αλλά προς την κατεύθυνση της διατήρησής και της επέκτασής τους.

Η μετονομασία των βάσεων σε «ελληνικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις» και το παραιμύθι του «έθνικού έλέγχου» σε τίποτα δεν αλλάζουν την ούσια του γεγονότος ότι αυτές θα εξακαλουθήσουν να χρησιμοποιούνται από τις ΗΠΑ και μάλιστα σε διευρυμένη κλίμακα. Η διατήρηση των βάσεων δεν στρέφεται μόνο ενάντια στην ασφάλεια της ΕΣΣΔ, αλλά και των προσδευτικών δυνάμεων της περσοχής. Κύρια, όμως, ή παρουσία τους παραδιάζει την ανεξαρτησία της χώρας μας και την εκθέτει στον άσσοπο κίνδυνο ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος.

Γι' αυτό το ΚΚΕ ζητά την απομάκρυνση όλων των ξένων βάσεων από την Ελλάδα. Ζητάμε να γίνει δημοψήφισμα για ν' αποφανθεί ο κυρίαρχος λαός πάνω στο τόσο σοβαρό ζήτημα. Προκαλούμε την κυβέρνηση, αν πιστεύει στην ορθότητα της πολιτικής της, να την υποβάλει στην άμεση λαϊκή έτυμηγορία.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΣΟΒΙΕΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

7. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τις σχέσεις με την ΕΣΣΔ; Πώς εξηγείτε τον πολύ άργό ρυθμό με τον οποίο υπογράφονται οι συμφωνίες πλαίσια; Νομίζετε ότι ή στρατηγική σπουδαιότητα που έχει για την ΕΣΣΔ ή Τουρκία (στενά, έναέριος τουρκικός χώρος κλπ.), έπηρεάζει την εξέλιξη των έλληνοσοβιετικών σχέσεων, πη στάση της Μόσχας άπέναντι στο Κυπριακό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Παρά τα όρισμένα θετικά όήματα, ή γενική πορεία των έλληνοσοβιετικών σχέσεων δεν βρίσκειται στο σημείο που θα μπορούσε να είναι, εκεί που επιβάλλουν τα συμφέροντα των δυο λαών.

Η εξέγηση γι' αυτό πρέπει ν' αναζητηθεί στην τακτική της Έλληνικής κυβέρνησης, στην άδυναμία της να ξεπεράσει άποφασιστικά το πλέγμα του μονόπλευρου άτλαντικού φιλοϊμπεριαλιστικού προσανατολισμού. Άρκει μόνο να πούμε, ότι ή Ελλάδα είναι μία από τις έλάχιστες χώρες στον κόσμο, που, ποτέ, πρωθυπουργός τους δεν έπισκέφθηκε τη Μόσχα!.

Η έπιθυμία της ΕΣΣΔ να έχει καλές σχέσεις με τη γείτονά της, την Τουρκία, δεν είναι δυνατή να περιορίσει την έπιθυμία της για εξέισου καλές σχέσεις με την Ελλάδα —όπως και με κάθε άλλη χώρα— από τις όποιες σχέσεις θα μπορούσε να προκύψει άμοιβαία ώφέλεια. Αυτό κάθε λογικός άνθρωπος μπορεί να το καταλάβει. Όσον άφορα την πολιτική της ΕΣΣΔ άπέναντι στην άπελευθερωτική πάλη των λαών γενικά και άπέναντι στον άγώνα του κυπριακού λαού, ειδικά, αυτή είναι πολιτική άρχών και δεν έπηρεάζεται από άλλους παράγοντες.

Μόλις πρόσφατα, όπως αναφέρουν πληροφορίες από την Κύπρο, ή ΕΣΣΔ προέδρηκε σε διάβημα προς την Άγκυρα για την Κύπρο. Η Σοβιετική Ένωση πρότεινε διεθνή διάσκεψη για το Κυπριακό. Ο Μακάριος, οι Κύπριοι, το άποδέχτηκαν. Τι έκαμε ή έλληνική κυβέρνηση γι' αυτή την πρόταση; Έντελώς πρόσφατα ή φιλοκυβερνητική «Βραδυνή» (φ. 10 Αυγούστου) χλεύαζε ξεδιάντροπα τη σοβιετική πρόταση και τασόταν ύπερ της αμερικανικής πολιτικής.

Άσχετα αν όρισμένοι στην Ελλάδα προσπαθούν να θολώσουν τα νερά, ή στάση της ΕΣΣΔ στο Κυπριακό έχει έπανειλημμένα έγκωμιαστεί άπό την κυπριακή κυβέρνηση και τον Πρόεδρο Μακάριο και είναι πολύ καλά γνωστή στον κυπριακό λαό, που την εκτιμά, σ' αντίθεση με την πολιτική των «φίλων» και «συμμάχων» που είναι ούσιαστικά υπεύθυνοι για το ματοκύλισμα και την παραιτηνόμενη τραγωδία της Κύπρου.

Σήμερα, μετά τον θάνατο του Μακάριου, το Κυπριακό μπαίνει σε μία καινούργια λεπτή φάση. Χωρίς καμιά άμφιβολία, όλες εκείνες οι δυνάμεις που άπεργάζονται την άπειμπόληση της Κύπρου, θα προσπαθήσουν να την εκμεταλλευτούν, για να πετύχουν την άποδιεθνοποίηση του προβλήματος. Έμεις πιστεύουμε ότι ο κυπριακός λαός και οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου, ακολουθώντας σταθερά τη γραμμή της έφαρμογής των αποφάσεων του ΟΗΕ, άποκρούοντας τις έπιεμβάσεις των ίμπεριαλιστών, μπορούν να διαφυλάξουν και να σφυρηλατήσουν παραπέρα την ένότητα τους και να όδηγήσουν το κυπριακό πρόβλημα στη δίκαιη λύση του.

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

8. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε τις σχέσεις με τα Βαλκάνια; Έγκρίνετε, γενικά, το λεγόμενο άνοιγμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ΚΚΕ και ο έλληνικός λαός χαιρέτησαν την σχετική πρόοδο που σημειώθηκε τελευταία στις σχέσεις της χώρας μας με τις βαλκανικές χώρες.

Η πρόοδος αυτή είναι βασικά αποτέλεσμα της στροφής που συντελέστηκε διεθνώς προς την ύφεση, καθώς και της μακρόχρονης πάλης του ελληνικού λαού και της πολιτικής των σοσιαλιστικών χωρών για ισότιμες σχέσεις και ανταλλαγές με όλες τις φιλειρηνικές χώρες και ιδιαίτερα με τις γειτονικές.

Ωστόσο, το γεγονός ότι η πολιτική της κυβέρνησης δεν θγαίνει έξω από τα γενικά πλαίσια του δόγματος «ανήκομεν εις την Δύσιν», εμποδίζει να πάρει η συνεργασία ουσιαστικότερο περιεχόμενο που ν' ανταποκρίνεται πλατιά στα συμφέροντα της ασφάλειας και της φιλίας των βαλκανικών χωρών.

Το ΚΚΕ ήταν και παραμένει πάντα σταθερά προσηλωμένο στην ιδέα της ανάπτυξης ισότιμων φιλικών σχέσεων και της συνεργασίας της χώρας μας με όλες τις χώρες και, πρώτα απ' όλα, τις βαλκανικές, με τον όρο ότι οι σχέσεις αυτές θα στηρίζονται στις αρχές του Έλσινκι και θα βρίσκονται μακριά από κάθε επιβουλή ξένων ιμπεριαλιστικών συμφερόντων. Μόνο μια τέτοια συνεργασία εξυπηρετεί τα συμφέροντα της φιλίας, της συνεργασίας και της ειρήνης, τόσο στην περιοχή μας όσο και γενικότερα.

Η Βουλγαρία, όπως είναι γνωστό, υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες της διαβαλκανικής συνεργασίας. Η αναζήτηση από τη μεριά της μορφών συνεργασίας που ανταποκρίνονται στην πραγματική κατάσταση που υπάρχει σήμερα στα Βαλκάνια, με τα σοβαρά προβλήματα που υφίστανται ακόμα στις σχέσεις των κρατών, θα ήταν παράλογο να εκλαμβάνεται ή να εμφανίζεται σαν άρνηση.

Εμείς πιστεύουμε ότι στην ανάπτυξη των σχέσεων ανάμεσα στη χώρα μας και τις άλλες βαλκανικές χώρες μπορούν να συμβάλουν διμερείς ή και πολυμερείς συνεργασίες τους πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα όπως οι εμπορικές σχέσεις, το ενεργειακό, ο εκπολιτισμός, ο τουρισμός κλπ. Η προώθηση της συνεργασίας σε τέτοια ζητήματα θα συμβάλει στη δημιουργία των προϋποθέσεων και για πλατύτερη συνεργασία μεταξύ τους.

Η τέτοια προώθηση της συνεργασίας βοηθεί ταυτόχρονα το παραπέρα πλάταμά της προς άλλες γειτονικές προς τα Βαλκάνια χώρες — π.χ. τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης — πάνω σε κοινού ενδιαφέροντος ζητήματα, όπως π.χ., οι μεταφορές και το ενεργειακό.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

9. ΕΡΩΤΗΣΗ: Νομίζετε ότι η επιβλητική παρουσία του 6ου Στόλου στη Μεσόγειο συνάδει με την ανεξαρτησία των Μεσογειακών λαών; Ότι η παρουσία αυτή συνιστά απειλή για την παγκόσμια ειρήνη; Εξηγείστε, παρακαλούμε, την αποστολή της Σοβιετικής Αρμάδας στη Μεσόγειο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πάνε γύρω στα 30 χρόνια που ο αμερικάνικος 6ος Στόλος οργώνει τις θάλασσες της Μεσογείου μαζί και της Ελλάδας. Τι ήλθε να κάνει στα νερά μας; Αυτό έχει πιά γίνει φανερό. Ασφαλώς όχι

για να προστατέψει την ανεξαρτησία των λαών της περιοχής. Οι ώμες στρατιωτικές επεμβάσεις στο Σουέζ, στο Λίβανο και την Ιορδανία, ο ρόλος που έπαιξε στον αραβοϊσραηλινό πόλεμο και τελευταία στην εισβολή στην Κύπρο τί δείχνουν;

Δείχνουν ότι η παρουσία του 6ου Στόλου όχι μόνο δεν συνάδει με την ανεξαρτησία των λαών της περιοχής αλλά στρέφεται ανοιχτά στην παραβίαση της, προκειμένου να προωθήσει τα ευρύτερα στρατιωτικοπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ! Η παρουσία του αποτελεί μέσο και έστια ενθάρρυνσης επιθετικών ενεργειών κατά των γύρω λαών και των προοδευτικών κινημάτων.

Ταυτόχρονα, η παρουσία του 6ου Στόλου στη Μεσόγειο, που βρίσκεται πολύ κοντά στα σύνορα των σοσιαλιστικών χωρών και της ΕΣΣΔ, εξυπηρετεί τις επιθετικές επιδιωξεις των Αμερικανών ιμπεριαλιστών σε βάρος αυτών των χωρών. Θέτει σε κίνδυνο την παγκόσμια ειρήνη και εκθέτει τους λαούς της περιοχής στον κίνδυνο να πληρώσουν αυτοί τις συνέπειες μιας θερμοπυρηνικής ανάφλεξης.

Ο λαός μας που έχει πληρώσει ακριβά τις αμερικάνικες επεμβάσεις ζητάει σταθερά να φύγει ο 6ος Στόλος από τα λιμάνια μας και απ' έλη τη Μεσόγειο.

Ο ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

Διαμετρικά αντίθετους σκοπούς εξυπηρετεί η παρουσία του Σοβιετικού Στόλου στη Μεσόγειο. Η παρουσία του είναι μεταγενέστερη απ' αυτή του αμερικάνικου Στόλου. Καθένας μπορεί να καταλάβει ότι η παρουσία του επιβλήθηκε από τα πράγματα για την αντιρρόπηση της αμερικανικής ναυτικής παρουσίας στη Μεσόγειο, μια περιοχή που συνορεύει άμεσα με την ΕΣΣΔ.

Δεν είναι σωστό να εξομοιώνουμε τους δυο στόλους. Κάτι τέτιο εξυπηρετεί μόνο τον ιμπεριαλισμό. Κριτήριο για το ρόλο που παίζει ο καθένας είναι η πράξη και όχι οι άοριστες γενικολογίες.

Οι Αμερικάνοι απόδειξαν στην πράξη το ρόλο που παίζουν σε μια σειρά περιπτώσεις και μάλιστα με ανοιχτές στρατιωτικές επεμβάσεις. Ρωτάω: Οι Σοβιετικοί που πήγαν να βομβαρδίσουν, όπως έκαναν οι Αμερικανοί το '56 στο Σουέζ; Ποι έκαναν απόβαση πεζοναυτών όπως οι Αμερικανοί το '58 στο Λίβανο; Ποι χρησιμοποίησαν το Στόλο τους για να βοηθήσουν έναν επιδρομέα να αιματοκυλίσει ένα λαό όπως έκανε ο 6ος Στόλος στην περίπτωση του αραβοϊσραηλινού πολέμου και της Κύπρου; Η απάντηση είναι: πουθενά! Αντίθετα οι λαοί βλέπουν όλο και περισσότερο το Σοβιετικό Στόλο σαν μια δύναμη που δεν έποφθαλμιάζει αλλά που υποστηρίζει, που αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα για τα προοδευτικά και απελευθερωτικά τους κινήματα. Σήμερα, οι Αμερικανοί ιμπεριαλιστές δεν μπορούν πια εύκολα να στέλνουν ένα τάγμα πεζοναυτών να κάνει «περίπατο», όπως στο Λίβανο και στην Ιορδανία. Αυτό βέβαια, οφείλεται στην ανάπτυξη της πάλης των λαών, αλλά και στην ισχυρή παρουσία του Σοβιετικού Στόλου.

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ «ΕΞΩ ΟΙ ΣΤΟΛΟΙ»

Εμείς όπως θέλουμε ένα κόσμο χωρίς στρατιωτικούς συνασπισμούς

Έτσι θέλουμε και μια Μεσόγειο χωρίς ξένα πολεμικά πλοία. Αυτός είναι και ο πόθος του ελληνικού λαού και όλων των λαών της περιοχής. Μά για να γίνει αυτός ο πόθος μας πραγματικότητα, πρέπει ν' αγωνιστούμε γι' αυτό. Και τὸ ν' αγωνιστούμε σημαίνει νὰ ξεαναγκάσουμε τὸν πειρατικό βο Στόλο και τούς Ἀμερικανούς ἰμπεριαλιστές νὰ τὰ μαζέψουν και νὰ μᾶς ἀδειάσουν τὴ γωνιά. Αὐτοὶ εἶναι, πού, με τὴν ἄρνησή τους νὰ χτυπῶν τὴν πρόταση τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν γιὰ νὰ διαλυθοῦν οἱ στρατιωτικοὶ συνασπισμοί, ν' ἀποσυρθοῦν ἀμέσως τὰ πυρηνοφόρα πολεμικά κ. λπ. εἶναι ἡ αἰτία πού διακωλύεται ἡ σημερινὴ ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν εἰρήνη, κατάσταση και ἡ ξένη στρατιωτικὴ παρουσία στὴ Μεσόγειο.

Τὸ σύνθημα «ἔξω οἱ στόλοι ἀπὸ τὴ Μεσόγειο», εἶναι λαθεμένο ὄχι μόνον γιατί ἰσοπεδώνει τὸν διαφορετικὸ ρόλο πού παίζουν οἱ δυὸ στόλοι, ἀλλὰ γιατί ἂν τὸ υἱοθετούσαμε θὰ ἦταν σὰ νὰ βοηθούσαμε τούς Ἀμερικανούς ἰμπεριαλιστές νὰ συσκοτίσουν τὴν πραγματικὴ κατάσταση και τὴ δική τους ἄρνηση πού εἶναι τὸ μόνον ἔμπόδιο γιὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν στόλων ἀπὸ τὴ Μεσόγειο. Τὸ σωστό, λοιπόν, δὲν εἶναι νὰ ζητᾶμε νὰ ἀποχωρήσει αὐτὸς πού ἔχει κίβλας δεχτεῖ νὰ τὸ κάνει, ἀλλὰ νὰ συγκεντρώσουμε ὅλες μᾶς τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ πετάξουμε ἔξω αὐτὸν πού ἀρνιέται και με τὴν παρουσία του βάζει σὲ κίνδυνο τούς λαούς τῆς περιοχῆς. Ἐπομένως ἕνα εἶναι τὸ σύνθημα: «Ἐξω ὁ βοσ Στόλος ἀπ' τὰ λιμάνια μᾶς και ὅλη τὴ Μεσόγειο».

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

10. ΕΡΩΤΗΣΗ: Συνοψίστε, παρακαλοῦμε, τὶς θέσεις τοῦ ΚΚΕ ἀπέναντι στὰ ἀκόλουθα προβλήματα:

α) Κυπριακό.

β) Μέσης Ἀνατολῆς.

γ) Εὐρωπαϊκὴ συνύπαρξη και ἀσφάλεια (Ἐλσινκι — Βελιγράδι).

Σχετικὰ με τὸ γ): Θεωρεῖτε ὀριστικὸ τὸ σημερινὸ «στάτους κβὸ» τῆς Εὐρώπης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: α) Ἡ θέση τοῦ ΚΚΕ στὸ Κυπριακὸ εἶναι ὅτι δίκαιη λύση τοῦ ζητήματος μπορεῖ νὰ υπάρξει με βάση τὶς ἀρχές τῆς ἐξασφάλισης τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς κυριαρχίας, τῆς πλήρους ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος και τῆς ἀδέσμευτης πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Τὸ ΚΚΕ ὑποστηρίζει λύση, πού νὰ ἐξασφαλίζει τὴν ἀπομάκρυνση ὅλων τῶν ξένων στρατευμάτων ἀπὸ τὰ κατεχόμενα ἐδάφη και ἀπ' ὅλη τὴν ἐπικράτεια τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, τὴν ἀποστρατικοποίηση τῆς Κύπρου, τὴν ἐπιστροφή ὅλων τῶν προσφύγων — Ἑλλήνων και Τούρκων — στὶς ἐστίες τους.

Τάσσεται ὑπὲρ σύγκλισης ἀντιπροσωπευτικῆς Διεθνoῦς Διάσκεψης στὰ πλαίσια τοῦ ΟΗΕ με βάση και τὴν πρόταση τῆς ΕΣΣΔ. Θεωροῦμε ὅτι ἡ πολιτικὴ πού ἀκολουθεῖ ἡ κυβέρνηση στὸ Κυπριακὸ, πολιτικὴ πού προσπαθεῖ νὰ ἀναζητήσει λύση μέσα στὰ ἀμερικανονατοϊκὰ πλαίσια ζημιώνει τὴν ὑπόθεση τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ τονίζουμε

τὴν ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσει ἡ χώρα πολιτικὴ ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας με στήριξη στὶς φιλειρηνικές, τὶς ἀδέσμευτες και σοσιαλιστικὲς χώρες.

ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

β) Ἡ κατάσταση στὴ Μέση Ἀνατολὴ συνδέεται στενὰ και ἐπηρεάζει καίρια τὶς ἐξελίξεις τοῦ Κυπριακοῦ και τὴν κατάσταση στὴν Ἑλλάδα. Εἶναι γνωστὸ πὺς οἱ δυνάμεις τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ με σύμμαχο τὸ σιωνισμό και τὴν ἀράβικὴ ἀντίδραση προσπαθοῦν νὰ συντρίψουν τὴν ἀντίσταση τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων με στόχο τὴν στερέωση και ἐπέκταση τῆς κυριαρχίας τους στὸ στρατηγικὸ χῶρο τῆς Μ. Ἀνατολῆς και τὰ πετρέλαιά της. Στὴν ἐξυπηρέτηση αὐτῶν τῶν σχεδίων εἶναι ἐνταγμένη και ἡ προσπάθεια τοῦ διαμελισμοῦ και τῆς Νατοποίησης τῆς Κύπρου καθὼς και σὲ μεγάλο βαθμὸ ἡ διατήρηση τῶν ἀμερικανικῶν βάσεων στὴν Ἑλλάδα. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη, μιὰ δίκαιη λύση τοῦ Μεσανατολικοῦ θὰ ἀσκοῦσε εὐεργετικὴ ἐπίδραση στὶς ἐξελίξεις στὴν Κύπρο και τὴν Ἑλλάδα.

Γι' αὐτὸ, τὸ ΚΚΕ πιστεύει στὴν ἀνάγκη νὰ ἐπισπευθεῖ ἡ λύση τοῦ Μεσανατολικοῦ ἀπὸ Διεθνή Διάσκεψη, νὰ ἀναγνωριστοῦν πλήρως τὰ νόμιμα δικαιώματα τῶν Παλαιστινίων και νὰ ἀποχωρήσουν τὰ ἰσραηλινὰ στρατεύματα ἀπὸ τὰ κατεχόμενα ἐδάφη. Τὸ κόμμα μᾶς ζητάει, ἐπίσης, νὰ μὴν ἐπιτραπεῖ σὲ κανένα νὰ κάνει χρῆση τῶν ξένων βάσεων και τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου γιὰ κατάπιψη τοῦ προοδευτικοῦ ἀγῶνα τῶν Ἀράβων και εἰδικὰ τῶν Παλαιστινίων. Εἶναι αὐτὸς ἕνας ἀκόμα λόγος πού μᾶς κάνει νὰ ἀντιτασσόμαστε κατηγορηματικὰ στὴ διατήρηση και ἐπέκταση τῶν ἀμερικανονατοϊκῶν βάσεων.

Η ΥΦΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΡΗΝΗ

γ) Ἡ εὐρωπαϊκὴ ἀσφάλεια και ἡ παγκόσμια εἰρήνη ἀπόκτησαν στὸ Ἐλσίνκι παραπέρα δυνατότητες γιὰ τὴν ἐδραίωση και ἐπικράτησή τους ἀνάμεσα στοὺς λαούς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη νέων δεσμῶν φιλίας μέσω τῆς αὔξησης τῆς ἐπικοινωνίας και τοῦ ἐμπορίου, τῶν μορφωτικῶν και ἄλλων ἀνταλλαγῶν. Ἡ ἐπικράτηση τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐλσίνκι στὶς σχέσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀποτελεῖ νίκη τῶν φιλειρηνικῶν και σοσιαλιστικῶν δυνάμεων, πού μ' ἐπικεφαλῆς τὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, ἐφαρμόζουν με συνέπεια τὴ λενινιστικὴ πολιτικὴ τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης και ἰσότιμης συνεργασίας ἀνάμεσα σὲ κράτη με διαφορετικὰ κοινωνικὰ συστήματα.

Ὅστόσο, οἱ πιδ ἀντιδραστικοὶ ἰμπεριαλιστικοὶ κύκλοι τῶν ΗΠΑ και τῆς Δυτικῆς Γερμανίας συγκεντρώνουν πάλι τὶς προσπάθειές τους στὴν ὑπονόμευση τῆς συμφωνίας τοῦ Ἐλσίνκι και τὴν μετάπτωση τοῦ κλίματος στὶς σχέσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀπὸ τὴν ὑφεση στὸν ψυχρὸ πόλεμο. Ἡ στιγμὴ εἶναι κρίσιμη. Πρέπει οἱ λαοὶ νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὴν ὑπόθεση τῆς υπεράσπισης τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐλσίνκι.

Στὴ χώρα μᾶς ἡ κυβέρνηση διάλεξε τὴ δεύτερη ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τῆς συμφωνίας τοῦ Ἐλσίνκι γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὰ πολεμικὰ γυμνάσια τοῦ ΝΑΤΟ και γιὰ τὴ μονογράφηση τῆς συμφωνίας, με τὴν ὅποια διατηροῦνται και ἐπεκτείνονται οἱ ἀμερικανονατοϊκὲς βάσεις τοῦ θανάτου, πού ἀπειλοῦν τὴν εἰρήνη και τὴν ἀσφάλεια τῆς περιοχῆς. Τὸ ΚΚΕ πιστεύει ὅτι τὸ καθῆκον τῆς ὑλοποίησης τῆς Τελικῆς Πράξης τοῦ Ἐλσίνκι, τῆς συμβολῆς στὴν εὐρωπαϊκὴ συνύπαρξη και ἀσφάλεια γιὰ τὴ

χώρα μας περνάει μέσα από την όριστική και πλήρη αποχώρηση της Ελλάδας απ' το ΝΑΤΟ. Την απομάκρυνση των ξένων βάσεων και την εφαρμογή μιας πραγματικά ειρηνικής ανεξάρτητης ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Όσον αφορά το σημερινό STATUS QUO της Ευρώπης, θεωρούμε την αναγνώρισή του σαν προϋπόθεση για την επικράτηση των αρχών της ύφεσης και της συνεργασίας στις σχέσεις ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη. Έγνοούμε, βέβαια, σαν STATUS QUO τα σημερινά σύνορα των ευρωπαϊκών κρατών. Δεν έγνοούμε τη διατήρηση των στρατιωτικών συνασπισμών. Αυτοί πρέπει να καταργηθούν. Ήδη το Σύμφωνο της Βαρσοβίας έχει προτείνει την ταυτόχρονη διάλυση των συνασπισμών. Αρνεύται, όμως, το ΝΑΤΟ. Επίσης στο STATUS QUO δεν συμπεριλαμβανόμε το ζήτημα του κοινωνικού συστήματος μιας χώρας, ή επιλογή του οποίου αποτελεί καθαρά έσωτερική υπόθεση του λαού της.

ΑΔΕΛΦΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΚ

11. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιές είναι οι σχέσεις του ΚΚΕ με τα δυτικοευρωπαϊκά ΚΚ και ιδιαίτερα με το ΚΚΓ και το ΚΚΙ; Νομίζετε ότι υπάρχει στην Ευρώπη άλλος δρόμος απ' αυτόν που τα δύο αυτά κόμματα έχουν χαράξει για να έρθει ή Άριστερά στην έξουσία; Αν ναι, ποιός; Γενικά τι φρονείτε περί «ευρωκομμουνισμού» μετά το βιβλίο του Καρίγιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι σχέσεις μας με τα δυτικοευρωπαϊκά ΚΚ μαζί και με τα ΚΚ Γαλλίας και Ιταλίας, είναι αδελφικές, όμοιες μ' αυτές που έχουν μεταξύ τους τα Κομμουνιστικά Κόμματα των διαφόρων χωρών του κόσμου. Είναι, δηλαδή, σχέσεις φιλίας και ισότιμης συντροφικής συνεργασίας, με βάση τις αρχές του προλεταριακού διεθνισμού.

Όσον αφορά το δρόμο προς την έξουσία είναι λάθος να νομίζει κανείς ότι πρέπει αναγκαστικά να υπάρχει ένας και μοναδικός δρόμος που να ισχύει υποχρεωτικά για όλα τα κόμματα, σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης. Οι σοβαρές διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις συνθήκες των αναπτυγμένων χωρών της Δυτ. Ευρώπης και σ' αυτές των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών όπως λ.χ. ή Ελλάδα, δεν δικαιολογούν μια τέτοια αντίληψη. Έπειτα και ανάμεσα στις ίδιες τις αναπτυγμένες χώρες της Δ. Ευρώπης, υπάρχουν διαφορές που αντανακλώνται στη στρατηγική και ταχτική των Κ. Κομμάτων, ώστε να μη μπορούμε να μιλάμε για ταυτόσημους δρόμους ούτε σ' αυτές τις χώρες.

Επομένως δεν είναι σωστό να θεωρούμε ότι οι διαφορετικοί δρόμοι σε κάθε περίπτωση αντιπαρατίθενται μεταξύ τους και ότι ο καθένας πρέπει να διεκδικεί μια γενική και απόλυτη ισχύ σε βάρος των άλλων. Το μόνο σίγουρο συμπέρασμα είναι ότι κάθε κομμουνιστικό κόμμα αναζητεί τις μορφές που θα πάρει ή πάλη για την έξουσία και την οικοδόμηση του σοσιαλισμού και τις επιλέγει σε άσπληρη αντίστοιχία με τις ιδιαίτερες συνθήκες της χώρας του, παίρνοντας ταυτόχρονα υπόψη και τη διεθνή επαναστατική πείρα και εφαρμόζοντας δημιουργικά το Μαρξισμό

— Λεγισμός. Αυτό είναι δικαίωμα, χρέος και ευθύνη του κάθε αδελφικού κόμματος.

Ο όρος «ευρωκομμουνισμός» από κανένα κομμουνιστικό κόμμα δεν έχει υιοθετηθεί επίσημα. Άκόμα και κείνοι μέσα στις γραμμές του κομμουνιστικού κινήματος που θα λέγαμε ότι κατά κάποιο τρόπο «φλερτάρουν» μαζί του δεν τολμούν να υποστηρίξουν ούτε τη μαρξιστική του προέλευση, ούτε την έννοιολογική του καθαρότητα.

Αυτός ο όρος υποτίθεται ότι χαρακτηρίζει την κοινή αντίληψη για τον τρόπο μετάβασης στο σοσιαλισμό και κομμουνισμό που ισχύει για την Ευρώπη. Πρώτα απ' όλα, όμως στην Ευρώπη δεν ανήκουν μόνο οι καπιταλιστικές χώρες, αλλά και οι σοσιαλιστικές στις οποίες υποτίθεται ότι ο «ευρωκομμουνισμός» αντιπαρατίθεται. Αυτή είναι μια πρώτη αντίφαση. Έπειτα, έξω απ' το χώρο της Ευρώπης υπάρχουν μια σειρά χώρες, όπως οι ΗΠΑ, ή Ιαπωνία, ή Καναδάς, και ή Αυστραλία, που από κοινωνικοπολιτική και οικονομική άποψη, είναι περίπου όμοιες με τις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες της Δ. Ευρώπης, ενώ, αντίθετα, χώρες που ανήκουν στην Ευρώπη, όπως ή Ελλάδα, ή Ισπανία και άλλες, διαφέρουν σημαντικά.

Αυτή είναι ή δεύτερη αντίφαση, που αποδείχνει ότι ο «ευρωκομμουνισμός» υπεραπλουστεύει και ισοπεδώνει ανόμιες καταστάσεις. Τέλος, ο όρος «ευρωκομμουνισμός» δημιουργεί την εντύπωση ότι πρόκειται για ένα ειδικό κομμουνισμό και όχι απλώς για τις ιδιομορφίες της στρατηγικής των Κομμουνιστικών Κομμάτων όρισμένων χωρών. Κάτι τέτοιο όμως είναι αντιδιαλεκτικό και λαθεμένο, γιατί ο κομμουνισμός είναι ένας και αποτελεί έναίιο κοσμοθεωρητικό σύστημα που θεμελίωσαν οι Κ. Μάρξ, Φ. Ένγκελς και Β. Ι. Λένιν, τις αρχές του οποίου ακολουθεί και εμπλουτίζει το σημερινό Κομμουνιστικό Κίνημα.

Τί είναι λοιπόν, στην πραγματικότητα ο «ευρωκομμουνισμός»; Είναι ένας όρος που έφευραν και «πλασάρουν» οι άστοι δημοσιολόγοι και πολιτικοί για να προσδιορίσουν και να δώσουν τις δικές τους προεκτάσεις στη διαφορετική αντίληψη όρισμένων κομμουνιστικών κομμάτων, κυρίως σε ζητήματα στρατηγικής και ταχτικής, μια προσπάθεια διαχωρισμού της έννοιας του κομμουνισμού που είναι σαν κίνημα ένα και έναίιο στην ουσία του, με τελικό στόχο να παρεμβάλουν «σφήνα» στην ενότητα του κομμουνιστικού κινήματος, να αντιπαραθέσουν μεταξύ τους τα διάφορα τμήματά του.

Όσον αφορά τον Σ. Καρίγιο και τα βιβλίο του, νομίζουμε πως ή δημοσίευσή του από τις στήλες της «Έλευθεροτυπίας», καθώς και των κατά καιρούς δηλώσεών του, θα έδωσε τη δυνατότητα στους αναγνώστες να διαπιστώσουν τούτο: ότι δεν πρόκιντε για κριτικές παρατηρήσεις στην πολιτική της Σοβιετικής Ένωσης αλλά για άρνηση του ίδιου του σοσιαλιστικού καθεστώτος στη Σοβιετική Ένωση. Άκόμα ότι ενώ ο Καρίγιο συχνά επικαλείται τις αρχές της αυτονομίας και της μη επέμβασης του ενός κόμματος στα έσωτερικά του άλλου, στην πράξη ο ίδιος επέμβαίνει συνεχώς όχι μόνο στα έσωτερικά του ΚΚΣΕ αλλά και του σοβιετικού κράτους υποδείχνει στους σοβιετικούς πως πρέπει να οικοδομήσουν το σοσιαλισμό και τελευταία έφτασε στο σημείο να καλεί έμμεσα και στην ανατροπή του καθεστώτος στην ΕΣΣΔ!

Ἀντίθετα, εἶδαμε ὅλοι, πὼς οἱ σοβιετικοὶ σύντροφοι ἀκόμα καὶ στὴν ἀπάντησιν ποὺ ἀναγκάστηκαν νὰ δώσουν στὶς ἀβάσιμες ἐπικρίσεις τοῦ Καρίγιο, ἀπέφυγαν καὶ τὴν παραμικρὴ νύξιν σὲ ζητήματα στρατηγικῆς καὶ ταχτικῆς τῶν ἄλλων κομμμάτων, διαχώρισαν αὐστηρὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Καρίγιο ἐκφράζοντας ταυτόχρονα τὴν ἀλληλεγγύη τους στὸν ἀγῶνα τοῦ Ἰσπανικοῦ ΚΚ.

Αὐτὸ γιὰ μᾶς, γιὰ ὅλους τοὺς Ἑλληνας κομμουνιστὲς, ἦταν ἓνα μεγάλο μάθημα γιὰ τὸ ποιὸς στὴν πράξιν ὑπερασπίζεται τίς ἀρχές ἐκεῖνες ποὺ ἀρμόζουν στὶς σχέσεις ἀνάμεσα στὰ Κομμουνιστικὰ Κόμματα καὶ ποιὸς τίς παραβιάζει.

ΤΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

12. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιὸς ὁ ρόλος τοῦ ἑλληνικοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος στὴν «πορεία μας πρὸς τὴ δημοκρατία»; Τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος; Εἶναι ἐλεύθερη ἢ ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν δύο κινήματων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα εἶναι ἰσχυρὸ ὄπλο στὰ χέρια τῶν ἐργαζομένων γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῆς ἐπίθεσης τῶν μονοπωλίων καὶ τοῦ κράτους ἐνάντια στὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο καὶ τὰ κατακτημένα τους δικαιώματα, γιὰ τὴ βελτίωση τῆς θέσης τους. Τὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα διαπαιδαγωγεῖ τοὺς ἐργαζόμενους στὴν πάλη ἐνάντια στὰ μονοπώλια καὶ τοὺς προετοιμάζει γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὴ γενικότερη πάλη γιὰ τὴ δημοκρατία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία, γιὰ βαθιὲς δημοκρατικὲς, ἀντιμονοπωλιακὲς ἀλλαγές.

Μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Ἰούλη, τὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα τῶν ἐργαζομένων, παρὰ τὴν ἐπίθεση τῶν μονοπωλίων καὶ τοῦ κράτους (ἀπολύσεις συνδικαλιστῶν, νόμος 330) 76, ἐπιστράτευση ἀπεργῶν, ἀστυνομικὴ εἰς, ἀπειλητικὲς ἀντεργατικὲς δηλώσεις Καραμανλῆ), τὴν παρεμβολὴ ἐμποδίων ἀπὸ τὸν κρατικὸ συνδικαλισμὸ κλπ. σημείωσε σοβαρὴ ἀνάπτυξη, πέτυχε νίκες στὴν ἀποχουντοποίηση, τὴ μαζικοποίηση καὶ τὸν ἐκδημοκρατισμὸ τῶν συνδικάτων, προώθησε τὴν ἐνότητά του.

Τὸ φοιτητικὸ κίνημα παρ' ὅτι δὲν ἔχει σήμερα τὸ εἰδικὸ βάρος ποὺ εἶχε στὶς ἰδιόμορφες συνθῆκες τῆς δικτατορίας, ἐξακολουθεῖ ὡστόσο, νὰ θρῖσκει στὶς πρῶτες γραμμές, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς πολιτικοποίησης καὶ τῆς ὀργανωτικότητος. Οἱ φοιτητὲς κατέβηκαν σὲ μιὰ σειρά ἀγῶνες γιὰ τὴν προάσπιση τῶν κατακτημένων δικαιωμάτων τους.

Ἡ κυβέρνηση διαπιστώνοντας τὴ μεγάλη συμβολὴ τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος στὴ γενικότερη δημοκρατικὴ, ἀντιμπεριαλιστικὴ πάλη, προσπαθεῖ νὰ τὸ χειραγωγῆσει, νὰ στομώσῃ τὴν ἀγωνιστικὴν αἰχμὴν. Μιὰ τέτια προσπάθεια ἐκφράζεται καὶ μέσα ἀπὸ τὸ νόμο πλαίσιο γιὰ τὴν ἐκπαίδευση, προσπάθεια ποὺ οἱ φοιτητὲς μὲ τὴν ὀργανωμένην πάλην τους, θὰ ἀποκρούσουν.

Τέλος ὅπως ἐπιβεβαιώνει καὶ ἡ ἐμπειρία τῶν κινήματων τῶν ἄλλων χωρῶν, τὸ φοιτητικὸ κίνημα θὰ εὐδοκίμει, ὅσο ἀναπτύσσει τοὺς δεσμούς του μὲ τὴ συνειδητὴν μερίδα τῆς ἐργατικῆς τάξης, ὅσο συντονίζει τὴν πάλην του μὲ τὴ γενικότερη πάλην τοῦ λαοῦ.